Vol 32
Nru 174
Ottubru - Diċembru 2011

L-ART Imqaddsa

RIVISTA BIBLIKA

L-ART IMQADDSA

Rivista Biblika
li toħroġ kull tliet xhur
mill-Kummissarjat tal-Art
Imqaddsa tal-Provinċja
Franġiskana Maltija

EDITUR:
P. Twanny Chircop OFM
Kummissarju
tal-Art Imqaddsa

BORD EDITORJAL:
P. Marcello Ghirlando OFM
P. Noel Muscat OFM
Mr. Louis Casha

DISTRIBUZZJONI:
Fra. Lorrie Zerafa OFM

ABBONAMENT:
€10 fis-sena
€15 jew aktar Sostenitur

Kummissarjat
tal-Art Imqaddsa
8, Triq Santa Luċija,
Valletta, VLT 1213
Malta.
Tel: 2124 2254

DISINN U STAMPAR:
Best Print Co. Ltd

Il-Materjal kollu li
jidher f'din ir-Rivista huwa
Copyright © tal-Kummis-
sarjat tal-Art Imqaddsa u
l-Edizzjoni TAU, 2011

comalt@ofm.org.mt
www.ofm.org.mt

Qoxra Quddiem:
Il-Madonna
tal-Karmelu - Haifa

Werrej

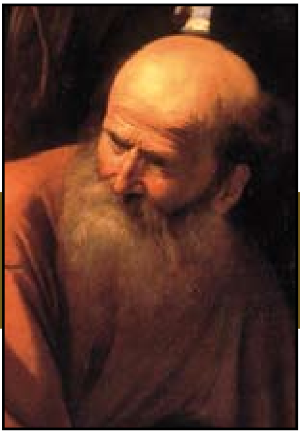

15

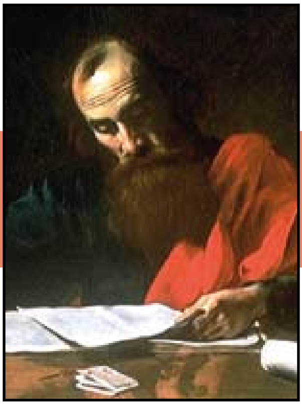

24

27

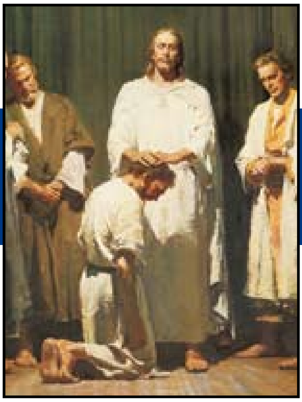

32

38

6 Haifa u s-Santwarju tal-Madonna tal-Karmelu

15 Messaġġiera ta' Alla

24 Nitħejju għall-Miġja tal-Mulej

27 Ekumeniżmu u Djalogu Inter-Reliġjuż fil-*Verbum Domini*

32 Il-Lhud fl-Evanġelju skont San Mark

38 Iż-Żwieġ fl-Iskrittura (3)

Editorjal

ta' P. Twanny Chircop ofm

Stat Għall-Palestinjani?

Fit-23 ta' Settembru li għadda l-President tal-Awtorità Palestinjana, Mahmoud Abbas, ippreżenta quddiem il-Kunsill Ġenerali tal-Ġnus Magħquda t-talba formali biex l-Awtorità Palestinjana tiġi milqugħa bħala membru bi dritt fl-Organizzazzjoni tal-Ġnus Magħquda. Dan ifisser li l-komunità internazzjonali tirrikonoxxi 'l Palestina bħala Stat sovran, bi fruntieri stabbiliti fuq il-linja immarkata wara l-konflitt tal-1967 meta Israel okkupa x-Xatt tal-Punent u l-Istrixxa ta' Gaza. Ifisser, fuq kollox, li tiġi rrikonoxxuta bħala belt kapitali tal-Istat Palestinjan Ġerusalemm tal-Lvant.

It-talba formali ta' Abbas issa tressqet quddiem il-Kunsill tas-Sigurtà tal-Ġnus Magħquda. Il-possibilità li tiġi approvata hi remota ħafna, għax irid jgħaddi ħafna żmien u diskussjonijiet, u hemm intopp kbir li jrid jintrebaħ. L-Istati Uniti tal-Amerika, għalkemm spiss jitkellmu mid-dritt tal-Palestinjani li jkollhom Stat indipendenti bi fruntieri żguri, issa qed jgħidu li huma jistgħu jixħtu l-*veto* tagħhom għal din il-proposta, billi din hi mossa unilaterali, li titraskura r-rieda tal-Istat ta' Israel u li l-indipendenza Palestinjana għanda tinkiseb permezz ta' negozjati diretti bejn iż-żewġ partijiet u mhux permezz ta' dikjarazzjonijiet fil-Ġnus Magħquda.

Il-Prim Ministru Israeljan Benyamin Netanjahu tkellem dwar din il-proposta. Hu wera b'mod qawwi li Israel qatt ma jista' jilqagħha, għax ma tiħux in kunsiderazzjoni

...editorjal

Stat Għall-Palestinjani?

l-bżonn li Israel ikollu assikurazzjoni ta' ftehim ta' paċi mal-Palestinjani qabel ma dawn jiddikjaraw Stat indipendenti. Netanjahu wera kif Israel hu pajjiż hekk żgħir li jkun impossibbli li jħares is-sigurtà tiegħu jekk il-Palestinjani jieħdu f'idejhom l-għoljiet tal-Lhudija u tas-Samarija (ix-Xatt tal-Punent), li Israel okkupa fl-1967, għax minn fuqhom jistgħu jimmiraw armi fuq it-territorju Israeljan fil-pjanura, fejn hemm bliet importanti bħal Tel Aviv u wkoll l-ajruport internazzjonali ta' Ben Gurion. Israel irid ukoll li l-Wied tax-Xmara Ġordan, li suppost jimmarka l-fruntiera naturali bejn l-Istat Palestinjan u l-Ġordanja, jibqa' żona militari taħt il-ħarsien tal-*Israeli Defence Forces*. Fuq kollox Israel qatt ma jilqa' t-talba li Ġerusalemm tinqasam mill-ġdid f'parti Israeljana u parti Palestinjana. L-insedjamenti (*settlements*) kbar li Israel bena madwar Ġerusalemm (Ma'aleh Adummim, Gilo, Gush Etzyon, Efrata) fihom eluf ta' abitanti, u Israel irid li jibqgħu parti mit-territorju Israeljan. Netanjahu

sostna li l-problema mal-Palestinjani mhijiex dik tal-insedjamenti imma dik ta' paċi dejjiema mibnija fuq garanzija ta' sigurtà.

Dan kollu juri kemm il-ħolma ta' soluzzjoni għall-konflitt Israeljan-Palestinjan għadha 'l bogħod. Il-komunità internazzjonali sa issa dejjem ħarġet stqarrijiet favur id-drittijiet taż-żewġ popli li jgħixu maġenb xulxin fis-sigurtà, imma nafu li dan kien biss kliem vojt li m'għadu jikkonvinci lil ħadd. Ħarsa lejn il-ġeografija ta' Israel u t-Territorji Palestinjani turi kemm issa se ssir ħaġa kważi impossibbli li l-Palestinjani jingħataw Stat li verament jista' jissejjaħ indipendenti. Kif jista' jkun indipendenti u sovran Stat li m'għandux kontinwità ġeografika imma maqsum fi tliet sezzjonijiet distinti (Gaza, Xatt tal-Punent fuq it-tramuntana ta' Ramallah, Xatt tal-Punent fuq in-nofsinhar ta' Betleħem), li m'għandux fruntiera ma' ħadd ħlief ma' Israel li jdawwru minn kullimkien b'ħajt tal-konkrit u "barbed wire" li Israel isejjaħlu *security fence*, li jrid ikun Stat demilitarizzat f'nofs pajjiż li kulħadd jaf li hu qawwa nukleari fid-dinja, li jkun Stat bla ajruport, bla port, bla ibħra territorjali, bla spazju tal-ajru, li jrid jiddependi minn Israel għad-dawl, ilma u telefon, li hu nieqes mill-infrastruttura u toroq, li fih kull kummerċ irid jgħaddi miċ-*checkpoints* Israeljani, li l-abitanti tiegħu ma għandhomx libertà ta' moviment lanqas fl-istess konfini tat-territorju tagħhom stess, li ma jitħalliex ikollu bħala belt kapitali tiegħu l-parti ta' Ġerusalemm li minn dejjem kienet abitata mill-Palestinjani, u li fih mhux se jitħallew jidħlu dawk li spiċċaw refuġjati fil-gwerer tal-1948 u l-1967?

Il-gvern Israeljan irid bil-qawwa li l-komunità internazzjonali tirrikonoxxi Israel bħala Stat Lhudi. Imma xi jfisser dan, meta f'Israel jgħixu almenu miljun u nofs Għarbi li huma ċittadini ta' Israel, imma li qatt ma jistgħu jħossuhom Lhud? Liema pajjiż fid-dinja jippretendi li l-abitanti tiegħu jirrikonoxxu l-identità tiegħu b'mod esklużiv hekk li jispiċċaw iħossuhom barranin f'darhom stess għax mhumiex tal-etnija, jew lingwa, jew reliġjon tal-maġġoranza? Wieħed jieħu l-impressjoni li Israel qiegħed jagħmel l-affarijiet impossibbli għall-Palestinjani li xi darba jieħdu indipendenza u Stat għalihom.

Irridu nammettu li l-Palestinjani għamlu żbalji kbar fl-istorja tagħhom. Nafu bil-firda li hemm bejn iż-żewġ partiti ta' Fatah u Ħamas, u bl-intransiġenza ta' Ħamas li ma jridux jirrikonoxxu l-Istat ta' Israel fuq il-fruntieri li ngħata fl-1948. Dawn huma pożizzjonijiet estremi li jfixklu t-trattattivi tal-paċi. Imma l-istess huma estremi l-pożizzjonijiet tal-gvern ta' Netanjahu li jkompli jinsisti li jrid ikabbar l-insedjamenti madwar Ġerusalemm u li jrid il-Palestinjani fuq il-mejda tat-trattattivi b'idejhom vojta biex jagħtihom karità flok dak li hu tagħhom bi dritt.

Hu importanti li wieħed ikun konxju minn din is-sitwazzjoni biex jifhem li soluzzjoni għall-problema tal-Lvant Nofsani hi diffiċli għax tonqos ir-rieda tajba. Il-preżenza Kristjana fl-Art Imqaddsa, li adattat ruħha għal tant tibdil matul sekli twal l-aktar bix-xhieda tal-Patrijiet Franġiskani, hi sinjal ta' tama li l-konvivenza bejn il-popli hi possibbli jekk hemm rieda tajba. Forsi s-soluzzjoni għall-problema mhijiex politika imma umana. U fejn tidħol l-umanità tidħol it-tolleranza li l-Kristjaneżmu hu garanzija tagħha.